

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Paulus in Rome (7)

“En sommigen geloofden wel, hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet”

Handelingen 28:24

We gaan nog even terug. Dat zit in een verzoek. Van een ambtsdrager. Leden van zijn gemeente hadden het moeilijk. Of daarom over bovengenoemde tekst gemediteerd kon worden. Aan die vraag wil ik gaarne voldoen.

Paulus, zo hebben we reeds gehoord, heeft de Joden in zijn woning uitgenodigd. Heel die dag, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, tracht Paulus de Joden te bewegen tot het geloof in Jezus. Het effect van de prediking is dat sommigen wel geloven en sommigen niet. We kregen de indruk dat het half om half is. Dus de ene helft niet, de andere helft wel. Menige prediker wordt hier jaloers. “O als dat zo zou mogen zijn bij hen die onder mijn gehoor zitten”. Veronderstel dat in een evangelisatiebijeenkomst het half om half zou zijn, we zouden spreken van een geestelijke opwekking, en dat terecht. De situatie vandaag is wel anders. Soms bidt een ouderling in de consistorie of het er nog eens eentje mocht zijn. Maar goed - het gaat in deze meditatie om dat verschijnsel: de een wel, de ander niet. Wat is de achtergrond daarvan? Dat is de kwestie en de zaak waartegen mensen aanlopen. Het kan nog erger: hier kunnen strikken zijn die door satan worden gespannen om eeuwig te verderven. Men meent dat verkiezing en verwerping dezelfde grond hebben. Vanwege welbehagen zodat God het overgrote deel van de mensheid zou hebben verworpen. Het Besluit van de Dordtse Leerregels geeft echter duidelijk aan dat de grond van de verwerping een

andere is dan die van de verkiezing.

In D.L. 3 en 4 par. 9 lezen we: “dat er velen, door de bediening des Evangelies geroepen zijnde, niet komen en niet bekeerd worden, daarvan is de schuld niet in het Evangelie, noch in Christus, door het Evangelie aangeboden zijnde, noch in God, die door het Evangelie roept; maar in dengenen, die geroepen worden: van dewelken sommigen zorgeloos zijnde, het woord des levens niet aannemen; anderen nemen het wel aan, maar niet in het binnenste huns harten, en daarom is het, dat zij na enige kortstondige blijdschap, van het tijdelijk geloof wederom afwijken; anderen verstikken het zaad des woords door de doornen der zorgvuldigheden en wellusten der wereld, en brengen geen vruchten voort.....” Daarna volgt par. 10 en daar belijden we: “Maar dat anderen, door de bediening des Evangelies geroepen zijnde, komen, en bekeerd worden, dat moet men de mens niet toeschrijven, alsof hij zichzelf door zijn vrijen wil zou onderscheiden van anderen....; maar men moet het Gode toeschrijven, die gelijk Hij de zijnen van eeuwigheid uitverkoren heeft in Christus, alzo ook diezelfde in de tijd krachtiglijk roept, met het geloof en de bekering begiftigt, en, uit de macht der duisternis verlost zijnde, tot het rijk zijns Zoons overbrengt....” De enige conclusie is dat wie verloren gaat door honderd procent eigen schuld verloren gaat, en dat wie behouden wordt door honderd procent genade behouden wordt. U kunt zeggen: daar snap ik niets van, dat gaat mijn verstand te boven. Nu - mijn verstand ook. Maar het zijn de twee lijnen van de Schrift, en die zijn als de rails waarover de trein rijdt. Tenminste als de rails altoos

evenwijdig blijven lopen. Gaat u ze naar elkaar toebuigen, dan verongelukt de trein. Mag ik, indien u het er zo moeilijk mee hebt, vragen: hebt u al eens tegen de Heere gezegd: Heere, ik heb recht op de eeuwige verwerping. Daar is mijn zonde, mijn ongeloof, u doet, Heere geen onrecht als u mij voor eeuwig verdoemt. Weet u - we willen het zo graag omdraaien. Als we verloren gaan dan is dat niet onze schuld, maar Gods schuld. Doch weet dit: dat God niet verwerpt die Hem niet eerst heeft verworpen, en dat God niet verlaat die niet eerst Hem verlaten heeft. De verkiezing vóór de grondlegging der wereld, de verkiezing in Christus, het welbehagen van God, de eeuwige liefde, het eenzijdige werk, alles uit God en door God maakt het voor de grootste der zondaars zo ruim. Nu kan een die dood is in zonde en misdaden, een Adamskind, een goddeloze, een vijand van God volkomen zalig worden. Het volk van de Heere en dat juist bij het verder gaan op de weg des levens, leert te spreken over genade alleen. “Hij kwam, en zag op mij neder”. Dat volk zegt in verwondering: “waarom was het op mij gemunt daar zovelen gaan verloren”. Hoe meer ze leren dat het enkele genade is, des te meer gunnend worden ze. Dan spreken zij: “houd maar aan, als het voor zo een kon als ik ben dan kan het voor u helemaal”. Ze gaan verkondigen de deugden Desgenen, die hen uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.

Houdt u er maar rekening mee als dat volk gaat zeggen dat er zoveel met de mens moet gebeuren voordat het wel zal zijn dan is dat volk ver van z'n plek. Als het op z'n plek is spreekt het: “zo maar, om niet, vanwege welbehagen, onbegrijpelijk wonder”. Nu blijft nog een zaak: de verkiezing is in Christus. Christus is de spiegel der verkiezing. Nooit wordt u zeker van uw verkiezing buiten Christus. Nu welke plaats heeft Christus in uw

leven? Hij wordt u door het evangelie aangeboden. Omdat God geen lust heeft in uw dood. Verschrikkelijk is het om die Christus te verwerpen.

Ds. v. Z

Van de administratie

Dit keer een kort bericht, omdat er niet veel te melden is. Ook voor het weinige evenveel dank, nl. voor de gift van f 10,- en de opgave van 4 nieuwe abonnees. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Inhoud

Ds. P. den Butter schrijft verder over de brief van de apostel Paulus aan de

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op geluidscassette en/of in braille, groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Filippenzen, Ds. E. Hakvoort vervolgt zijn serie over de geestelijke verlatenheid, Ds. L.W. van der Meij gaat verder met zijn weergave van datgene wat L. Myseras in het verleden over het Avondmaal heeft geschreven.

Ds. H.C. van der Ent

We hebben Ds. van der Ent bezocht in Ameide. Het is duidelijk dat de zeer ernstige ziekte doorgaat en dat de krachten minderen. Er mocht uiting aan gegeven worden het in deze weg met de Heere eens te zijn. De ambtelijke arbeid als zodanig is afgesloten, maar ook nu mag gesproken worden

van de goedheid van God voor een slecht mens. We wensen Ds. van der Ent, zijn vrouw en al de zijnen van harte sterkte en de nabijheid des Heeren toe.

Gent

In dit nummer van ons blad treft u een bericht aan over de ingebruikname van het totaal vernieuwde Evangelisch Centrum Rehobôth. Het is groot dat dit alles tot stand gebracht mocht worden. Moge de Heere de arbeid die in Gent verricht wordt door br. Bor rijkelijk zegenen.

De geestelijke verlatenheid (8)

We hebben in de eerste vier artikelen gezien, wat de geestelijke verlatenheid inhouden. Het is een geestelijke smart en aanvechting waardoor Gods kinderen voor een tijd niet meer gevoelen de werkingen van Gods Geest en de nabijheid Gods. Vervolgens hebben we in een drietal artikelen het leven in die geestelijke verlatenheid behandeld. We zagen wat zoal de oorzaken van de verlatenheid waren, wat Gods kinderen in die verlatenheid ervaren, maar ook wat het doel Gods met die verlatenheid is.

In de laatste twee artikelen willen we voorzichtig enkele lijnen aangeven, die van betekenis kunnen zijn voor hen, die in de geestelijke verlatenheid verkeren. Opdat Gods kinderen elkaar daarin zouden bijstaan en op goede gronden vertroosten.

Maar ook opdat de ambtsdragers degenen, die zich bevinden in de geestelijke verlatenheid zouden kunnen bemoedigen op grond van Gods Woord. Zoals Paulus dat schrijft in 1 Thessalonicenzen 5:14: "En wij bidden u, broeders, vermaan de ongeregelde, vertroost de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, zijt lankmoedig jegens allen". De Heere moge ook dit in alle eenvoudigheid tot troost gebruiken. Want hier gaat het om de vraag hoe we Gods kinderen moeten vertroosten in de smart der geestelijke verlatenheid; hoe we hen pastoraal moeten begeleiden. Hoe mogen en moeten we hen adviseren? En hoe mogen en moeten we dat juist niet doen?

Want we zijn in alles, ook in het pastoraat van de geestelijk verlatenen zo diep en stijl van de Heere afhankelijk. Van Hem moeten we ook de kracht en wijsheid, ja de woorden ontvangen om een woord ter rechter tijd te kunnen

spreken. Maar toch is het een wezenlijke vraag: hoe moeten we nu met hen, die geestelijk verlaten zijn, omgaan? En juist omdat de geestelijke verlatenheid de zwaarste kwelling is, die een kind van God kan overkomen, zegt Salomo in Spreuken 18:14: "De geest eens mans zal zijn krankheid ondersteunen, maar een verslagen geest, wie zal die opheffen?"

"Nochtans is het de plicht van de sterken, de zwakken te ondersteunen en de gevallen wederom op te richten; en God zegent dikwijls de middelen ook boven verwachting", zegt W. à Brakel. Daarom moeten we er ook hier toch op ingaan.

- Het eerste wat men (ook ambtsdragers) te doen hebben is goed te luisteren. Zo moeten niet direkt veel zeggen, maar eerst zwijgen en luisteren. Dat kan wel eens moeilijk zijn, maar is toch nodig. we moeten niet direkt conclusies trekken, maar eerst goed luisteren. Daarbij kan het zeer nuttig zijn, dat we vooral goed luisteren naar wat mensen niet zeggen. Dan horen we dikwijls het meest van de achtergrond. We moeten tussen de regels door luisteren. En wat moeten we dan opluisteren?

- Het eerste wat ze hebben te doen is zich onder het luisteren afvragen of we in dat specifieke geval wel met een geestelijke verlatenheid te maken hebben, ook al geven mensen dat zelf aan: de Heere heeft mij begeven en de Heere heeft mij verlaten.

- Daarbij hebben we ook vragen te stellen. Het liefst geen vragen, waar men alleen maar met ja of nee op kan antwoorden, maar open vragen, waar men een uitgebreid antwoord op moet

geven. Zo moeten we al luisterend en vragend pogen op te luisteren of we in dit specifieke geval wel te maken hebben met bv. een zwaarmoedigheid, depressie, een combinatie van beiden, wanhopigheid, enz.

- En dat kan alleen maar onder biddend opzien. Door zo vragend te luisteren en luisterend te vragen mogen ze onder biddend opzien de juiste diagnose stellen. Dat kan echter alleen als ze onbevooroordeeld luisteren; niet vanuit een bepaald vooroordeel over een persoon, want dan trekken ze te snel conclusies en dat belemmert hun pastoraat. Daarom is zo'n teer gebedsleven voor ambtsdragers nodig, opdat ze in diepe afhankelijkheid van de Heere pogen te luisteren. En als het werkelijk geestelijke verlaten zijn, moet men pogen er iets van in te denken wat een verlatene meemaakt.

- Dat kan echter alleen als we vervolgens zelf ook iets weten van het leven met de Heere en wat het is God te moeten missen, maar Hem niet meer te kunnen missen. Dan zullen we ook niet liefdeloos en vanuit de hoogte corrigeren, maar in liefde vermanen en wijzen op de weg ter ontkoming, die er ligt in de Heere. Zo mogen we, ja moeten we troosten alleen op grond van Gods Woord. Het doel van het pastoraat is immers, dat de verlatene naar het hart gesproken wordt zodat het leed verzacht wordt en het hart versterkt wordt en ze weer moed krijgen. Zo deed de Heere bij Zijn discipelen. Hij zei: "in de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen". Zo mogen ze de weg ter ontkoming prediken.

Maar wat is die weg ter ontkoming voor de verlatenen nu? Welke adviezen moeten ambtsdragers daarin geven? Allereerst moeten ze wijzen op een aantal zaken, die de geestelijke verlaten niet ten goede komen, maar die de kwaal alleen verergeren.

- Zulke verkeerde middelen, waartoe zulke mensen zich al te snel begeven zijn schadelijk. Hier moeten we wijzen op de Remonstrantse en Roomse leer, zoals de afval der heiligen, van de vrije wil en van de verdienstelijkheid der goede werken.

Hierdoor wordt de mens immers buiten Gods Geest om op een goedkope en (misschien niet zo bedoeld) maar toch Remonstrantse wijze aan het werk gezet. Want dan wordt hij op zichzelf teruggeworpen en moet hij de troost uit zichzelf putten. En dat betert

de kwaal niet, maar verergert die veel er.

- Bovendien moeten we de boze geen plaats geven. Hoornbeeck zegt in zijn werkje, dat als we niet sterk genoeg zijn, we de eenzaamheid niet teveel moeten opzoeken. Want juist dan heeft satan een goede toegangspoort om in die verlating nog meer aan te vechten. Zo deed satan dat ook bij Jezus in de woestijn. Maar wie wel sterk genoeg is, wordt juist aangeraden de eenzaamheid op te zoeken om in de kracht Gods Zijn hulp in te roepen.

- Men moet het probleem ook niet gaan bagatelliseren alsof het maar om een kleinigheid zou gaan. Dan troost men oppervlakkig met Gods barmhartigheid en daar hebben zulke mensen niets aan.

- Hoornbeeck wijst ons in zijn werkje ook nog op drie zaken, waarvoor men zich moet wachten. Voor de schrikkelijke gedachten, waardoor de zielen temeer geweld en bestreden worden. Want dan moet David het klagen: "een vuur ontbrandde in mijn overdenking", en dan moet Asaf klagen: "dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt". Satan is alleen te overwinnen door de boze geen plaats te geven. Men moet hierin het voorbeeld van

Christus navolgen, die in de verzoeking tot satan zei: "ga weg, satan, er staat geschreven".

- Vervolgens moeten we ons wachten om ons beroep niet uit te oefenen. Satan is er immers op uit, dat wij dat doen en zo in ledigheid onze tijd doorbrengen. Want dat is een goed oorkussen voor hem. Dan ligt het hart het meest voor hem open.

- En ten derde moeten we ons wachten om de godsdienst na te laten. Satan heeft immers niets liever, dan dat we uit Gods huis blijven. Want hij weet heel goed, dat dat de werkvloer des Geestes is. Hij weet heel goed, dat Gods Kerk daar mag beleven: "Hier wordt de rust geschonken. Hier 't vette van Zijn huis gesmaakt, een volle beek van wellust maakt, hier elk in liefde dronken". Daarom moeten ze worden opgewekt om naar Gods huis te gaan. Want "daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen en 't leven tot in eeuwigheid". Daar wil God naar hun hart spreken.

Maar wat zijn dan wel goede pastorale adviezen? Wat moeten we hen, die geestelijk verlaten zijn, dan wel adviseren? Daarbij willen we de volgende keer D.V. tenslotte nog wat nader stilstaan.

Ds. E. Hakvoort.

Paulus en de Filippienzen (6)

"En dit bid ik God, dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkenenis en alle gevoelens; opdat gij beproeft de dingen, die daarvan verschillen"

(Fil. 1:9,10a)

In het vierde vers van Fil. 1 heeft Paulus al gezegd, dat hij een gedurig gebed voor de Filippienzen doet. Hij heeft echter nog niet gezegd wat hij dan heel bijzonder voor hen vraagt. Hij is eerst namelijk gaan aantonen dat hij ook zoveel reden heeft om voor de Filippienzen te danken. Welnu, nadat hij geschreven heeft voor zijn dankgebed, gaat hij in de verzen 9 tot en met 11 schrijven over zijn bidden.

U zult begrijpen, dat we in deze verzen natuurlijk niet een letterlijke weergave hebben van Paulus' gebed. We zullen het wel zo moeten verstaan dat hier een soort samenvatting gegeven wordt van zijn gebeden. Paulus geeft hier de hoofdzaak aan. En die hoofdzaak is in feite terug te brengen tot één zaak.

De liefde voorop

"En dit bid ik God..." Dít. Paulus gebruikt een enkelvoud: dit ene. En wat is dat ene dan? Het blijkt dat Paulus' gebed voor de Filippienzen vooral te maken heeft met hun liefde. Paulus bidt dat die liefde meer en meer overvloedig zal mogen worden. Iemand werpt nu mogelijk tegen: Maar de liefde van de Filippienzen was toch al zo groot en sterk? Daar heeft Paulus toch al over geschreven? Hij kent die liefde heel persoonlijk. Hij heeft die menig keer ondervonden ook. Van de eerste dag af dat zij met het Evangelie in aanraking kwamen was die liefde er. Nu dan, waarom bidt hij dan dat die liefde nog overvloediger zal mogen worden? Is het dan nog niet genoeg?

Nee, genoeg is het natuurlijk nooit. Zolang de liefde nog niet volmaakt is, is er altijd nog ruimte voor verbetering en vermeerdering. En zolang Gods kerk hier op aarde is, zal er aan hun liefde altijd wat mankeren. Daarom is

het zaak, dat er gebede zal worden om overvloediger liefde. Opdat alle gebreken zullen worden weggenomen en opdat datgene wat er nog aan tekort komt, mag worden aangevuld.

Paulus ziet dit als de belangrijkste zaak, die hij daarom in zijn gebed voor de Filippenzen een prominente plaats geeft. Maar zijn er dan geen andere zaken, die de Filippenzen eveneens nodig hebben? Dat zal best zo zijn, maar vergeet niet dat de liefde de koningin van alle genaden is. In 1 Cor. 13 laat Paulus zien, dat we allerlei dingen kunnen hebben en doen - de talen van mensen en engelen spreken, de gave der profetie bezitten, alle verborgenheden weten, onze goederen aan de armen geven, onze lichamen voor de verbranding over hebben -, maar als we de liefde niet hebben, zijn we niets en betekent alles wat we doen ook niets. De liefde is boven alles. En als Paulus in Gal. 5:22 de negenvoudige vrucht van de Heilige Geest noemt, begint hij met de vermelding van de liefde. Liefde is het voornaamste. Liefde is immers de vervulling der wet. Laat de gehele wet zich niet samenvatten als het liefdesgebed? Liefde tot God en liefde tot de naaste.

Welnu, omdat Paulus dit begrepen heeft, bidt hij dat de liefde van de Filippenzen meer en meer overvloedig zal mogen worden. Ik acht me ontslagen van de plicht om te bewijzen, dat Paulus hier over een andersoortige liefde spreekt dan de liefde waar de wereld zo verzet op is en waar de liederen van deze wereld van zingen. De liefde, waar Paulus om bidt is een liefde van een oneindig hoger en rijker gehalte. Het is de ware liefde tot God en de naaste. Het is de liefde die goddelijk van oorsprong is, want God zelf is liefde. Daarom is iemand, die vol van deze liefde is, tegelijk ook vol van God. En iemand, die dicht bij de Heere mag leven, leeft uit deze liefde en spreidt deze liefde ook ten toon.

Dit is dus de hoofdzaak van Paulus' gebed. Maar dan maakt de apostel verder duidelijk dat hij deze liefde niet ziet als iets geïsoleerds; iets dat op zichzelf staat. Hij verbindt er onmiddellijk twee andere zaken mee. Laat ik het zo mogen zeggen: Paulus begeert dat aan de linkerhand van deze liefde zal staan 'erkenntenis' en aan de rechterhand 'alle gevoelens'. Twee zaken dus, die de liefde moeten vergezellen en waarin de liefde openbaar moet komen. Wat zijn die twee zaken?

Kennis

voor 'erkenntenis' kunnen we ook lezen 'kennis'. Maar dan moeten we wel denken aan een kennis in de diepe en bijbelse zijn van het woord. Geen oppervlakkige kennis van een paar feiten, maar een volle en echte en diepe en zekere kennis. Wilt u: een bevindelijke kennis van de geestelijke werkelijkheden. De Filippenzen mogen niet onkundig zijn van die geestelijke zaken, zoals God en Christus en zonde en genade en hemel en hel en schuld en vergeving, enz. Die zaken moeten hen helder voor de geest staan. Ze dienen niet alleen te weten dat God in Zijn Woord over deze zaken spreekt, maar ook wat ze betekenen. Ware kennis van God en goddelijke zaken hebben ze nodig. Ware kennis van Gods wegen en werken ook. Ware kennis van wat God voor, maar ook in en met de zondaar doet. Die kennis zal de liefde van de Filippenzen dienen te vergezellen. Daarom vraagt Paulus dat hun liefde met deze kennis verbonden mag zijn.

Alleen, deze kennis zal de Filippenzen niet komen aanwaaien. En wij moeten er al evenmin op rekenen, dat die kennis verkregen wordt zonder enige inspanning van onze kant. Ik hoop dat iedereen ervan overtuigd is, dat we deze kennis, gekoppeld aan de ware liefde, niet missen kunnen. Maar wat doen we er dan voor? Studeren we? Onderzoeken we de Schriften? Ongetwijfeld, de een heeft meer capaciteiten dan de ander, maar voor ieder is er toch wel de mogelijkheid om zijn kennis van en inzicht in de Schriften te verbreden en te verdiepen. Wat lezen we? Waarmee voeden we onze geest? Wat is er een rijke hoeveelheid goede opbouwende lectuur op de markt vandaag. We kunnen te kust en te keur. Maken we er biddend gebruik van?

Geestelijk onderscheidingsvermogen

Naast deze 'kennis' noemt Paulus ook 'alle gevoelens'. Wat bedoelt hij hiermee? Het Griekse woord, dat de apostel hier in de oorspronkelijke tekst gebruikt, komt verder nergens anders in de Bijbel voor. We kunnen op dit punt dus niet Schrift met Schrift vergelijken. In Hebr. 5:14 komt wel een woord voor, dat van dezelfde 'familie' is: 'die door gewoonheid de zinnen geoefend hebben'. We zullen eronder moeten verstaan een geestelijk onderscheidingsvermogen; de bekwaamheid om te onderscheiden wat de wil

van de Heere is; de mogelijkheid om in bepaalde gevallen de juiste beslissingen te nemen en de goede keuze te doen.

Denk u de situatie van de Filippenzen nog eens goed in. Ze leven temidden van een heidense samenleving van waaruit voortdurend pressie op hen wordt uitgeoefend. In dat heidendom hebben ze zelf ook lange tijd geleefd. Velen van hen hadden nog nooit van de ware God gehoord. Ze hadden nog nooit iets van de Godsopenbaring geweten. Hun hele denken was op het heidendom georiënteerd geweest. In alle zaken van het leven van alle dag - op hun werk, in het gezin, in het huwelijk, in de relatie van mens tegenover mens - dachten ze conform het denken van het heidendom. Maar nu zijn ze christenen geworden. Nu hebben ze het heidendom achter zich gelaten. Nu mogen ze de ware God kennen en dienen. En dan komt de vraag telkens weer naar voren: Hoe moeten ze nu als christenen gaan denken en handelen?

Dat is lang niet altijd zo gemakkelijk vast te stellen. Voor Israël onder het Oude Testament lag dat alles veel eenvoudiger. Toen was er een hele lijst met gedetailleerde voorschriften. Welk voedsel ze mochten gebruiken welk voedsel verboden was, was zonder grote moeite uit die lijst af te lezen. Zelfs ten aanzien van de lichamelijke reinheid en de beste hygiëne had de Heere bepalingen gegeven. Het hele leven was erdoor gereguleerd. Maar dat alles is in de dagen van het Nieuwe Testament weggefallen. En toch dienen er soms belangrijke beslissingen genomen te worden. Hoe kunnen we dan de weg weten die we gaan moeten? Alleen als er de liefde is, gecombineerd met dit geestelijke inzicht, dit geestelijk onderscheidingsvermogen. Hoe kunnen we God behagen? Hoe zullen we de Heere onze liefde betonen? Hoe wil God dat we zullen omgaan met onze medemens? Hoe moet in ons leven de liefde de vervulling van de wet zijn? We staan telkens weer voor beslissingen. En de Heere geeft in Zijn Woord wel een aantal principes aan, maar we moeten wel leren hoe we die zullen moeten toepassen. Bij de opvoeding van de kinderen; in de relatie tussen man en vrouw ten aanzien van alle aspecten van het huwelijksleven; als we alleen door het leven moeten; in de relatie tussen werkgever en werknemer; met het oog op de plek waar we gaan wonen en

werken. En zo zijn er nog veel meer dingen te noemen.

Om op die vragen antwoord te kunnen geven kan dat geestelijke inzicht niet gemist worden. Alleen via dat inzicht zullen we in staat zijn de dingen te beproeven die daarvan verschillen (vs. 10). Er moeten immers keuzes gemaakt worden. Maar dan moeten we wel weten wat van de twee of drie mogelijkheden de beste is; wat in elk afzonderlijk geval de wil des Heeren is en wat die wil niet is. De vraag is dan telkens weer: Wat is goed in Gods ogen en wat niet? Wat wil de Heere dat we doen zullen?

Wat Paulus hier dus voor de Filippenzen bidt is dat God hen een hart wil geven dat brandt van liefde en dat Hij hen daarbij een hoofd wil geven dat goed onderwezen is in de kennis van God en goddelijke zaken en dat Hij hen bovendien een oog wil geven dat helder ziet hoe ze zich naar Gods bevelen hebben te gedragen. Dat is de zaak waarop het aankomt. Dat wenst Paulus de Filippenzen toe. Dat smeekt hij voor hen van de Heere af.

Wat zullen wij bidden?

Dat dit gebed van Paulus in de Schrift bewaard is gebleven geeft ons inzicht in wat we voor onszelf en voor anderen allereerst en allermeeft hebben te bidden. We hebben soms zoveel wensen en in die wensen staan zo vaak de tijdelijke en aardse zaken centraal. Alsof die de hoofdzaak zijn en mogen zijn... Paulus heeft echter goed begre-

pen wat de hoofdzaak is: Dit bid ik. Dit ene... Is het dat niet wat we nodig hebben?

Let wel, Paulus bidt dit voor hen van wie hij gelooft, dat ze deel hebben aan de genade Gods, doordat de Heere het goede werk in hen begonnen is. Dat is niet bij allen het geval. Er zijn ook onbekeerden. Wat hebben zij nodig?

Laat het duidelijk zijn uit wat Paulus hier schrijft, dat de toestand waarin onbekeerden zich bevinden, toch wel uiterst triest en ongelukkig is. Zij hebben geen liefde tot God; die liefde kan dus ook niet toenemen. Zij hebben ook geen kennis van God. En ze hebben al evenmin geestelijk onderscheidingsvermogen. Een onbekeerd mens leeft voor zichzelf. En de god die hij dient is een god bij wie hij zich thuis voelt, terwijl hij toch voortgaat op zijn eigen weg van ongerechtigheid of ook wel van eigengerechtigheid. Wat heeft zo'n mens nodig?

Dat zijn ogen eindelijk eens mogen open gaan. Dat hij eens mag leren wat ware liefde is. Dat hij Gods liefde eens mag gaan zien. Dat hij eens zal beginnen ware kennis van God te verkrijgen. Dat zijn ogen er eens voor zullen open gaan zodat hij zal zien wat de wil van de Heere is, opdat hij er mee zal gaan ophouden zelf zijn weg te bepalen en zijn beslissingen naar eigen inzichten te nemen. Met andere woorden: zo iemand heeft ware bekering nodig.

Den Butter.

getuigenis, dat in alle gevallen de gelovigen, die met Petrus berouw hebben en verzoening zoeken bij de Vader door Christus, even zeker vergeving van hun zonden zullen krijgen als Petrus en anderen, die uit zwakheid in zonden zijn gevallen.

En dan is het Avondmaal voor zulke gelovigen een gezegend middel om in Gods kracht en met nieuwe voornemens beloften te doen en hun verbond te vernieuwen om terug te keren tot de Heere, van wie zij door de zonden waren afgeweken. Bij monde van de profeet Jeremia roept de Heere zijn volk toe: Keert weder, gij afkerige kinderen! Ik zal uw afkeringen genezen. En het volk antwoordt: Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE, onze God! Jeremia 3:22. En de apostel der liefde schrijft in zijn eerste algemene brief:

Mijn kinderkens, ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt. En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige; En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der gehele wereld, 1 Johannes 2:1,2.

Ik hoop dat deze overwegingen tot nut mogen zijn voor gelovigen die in zonden gevallen zijn. Laten zij er gebruik van maken in de voorbereiding op het Avondmaal.

Vraag:

Maar als nu een gelovige met de zonden van zijn natuur te worstelen heeft? Als hij daar dagelijks in valt en hij gaat daaronder gebukt en kan ze toch niet te boven komen? En hij denkt bij zichzelf, ik kan beter van het Avondmaal afblijven omdat ik zo zondig ben? Welk antwoord zoudt u hem geven?

Antwoord:

1. Dat het met iemand die zich van het Avondmaal onthoudt niet beter maar erger zal worden. Evenals een gewonde niet beter zal worden als hij niet naar de dokter gaat. Want: Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Mattheus 9:12.

2. Dat iemand, door af te blijven, er voor open ligt om in zware strikken van de duivel en in zware twijfel te raken, omdat hij Jezus' nodiging niet opvolgt: Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven, Mattheus 11:28.

3. Dat het beter zou zijn door het geloof bij Jezus kracht te halen, Die

De Avondmaalspraktijk in vraag en antwoord (4)

(Lambertus Myseras)

Oorzaken van onrust omtrent het Avondmaal

Vraag:

Welk antwoord geeft u aan een gelovige die in ergerlijke zonden gevallen is, en daardoor verontrust is om tot het Avondmaal te naderen?

Antwoord:

1. Als zo iemand ondervindt dat hij voor de tijd van het Avondmaal geen kracht heeft om met de zonden te breken, dan is het voor hem het beste zichzelf te censureren en zich van het Avondmaal te onthouden. Om dan eerst met worstelend bidden tot de

Heere, om kracht en genade daarvoor te ontvangen, uit de zonde op te staan. Zoals in de tijd van Hizkia: Want zij hadden het (Pascha) niet kunnen houden, omdat de priesters zich niet genoeg geheiligd hadden, 2 Kronieken 30:3.

2. Maar als iemand uit zwakheid in de zonde gevallen is en men heeft daar berouw over, dan geldt wat het Formulier van de Doop zegt: Als wij soms uit zwakheid in zonden vallen, moeten wij daarom aan Gods genade niet vertwijfelen, nog minder in de zonden blijven liggen. Omdat het Avondmaal door die lieve Heere Jezus ingesteld is als een zeker teken en

gezegd heeft: want zonder Mij kunt gij niets doen, Johannes 15:5.

4. Als een gelovige niet ten Avondmaal zou gaan voordat hij de zonde van zijn natuur geheel te boven was, dan zou hij nooit kunnen gaan. Elke gelovige zal tot het einde van zijn leven met de overgebleven natuurzonde te worstelen hebben. Volgens Paulus in Rom. 7:18. Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.

5. Juist daarin wordt de rijkdom van Gods genade en de uitnemende liefde van die teerhartige, medelijdende Hogepriester, die lieve Heere Jezus, die Bloedbruidgom, gezien, dat Hij Zijn tafel openzet voor Zijn gebrekkig volk. Om haar de zonden steeds opnieuw te vergeven en haar te verkwikken, om door middel van het Avondmaal de treurigen Sions te geven: sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde geest, Jesaja 61:3.

Conflicten

Vraag:

Maar als iemand met zijn naaste een conflict heeft en dientengevolge het moeilijk krijgt met het Avondmaal, welke raad zou u zo iemand geven?

Antwoord:

Omdat het Avondmaal de vergeving van de zonden van al Gods volk verzegt, is het ook billijk, dat ieder zijn naasten die misdaden vergeeft, volgens de vijfde bede in het gebed des Heeren. Dus moet ieder erop uit zijn om door Gods genade alle haat, toorn, onverzoenlijkheid, jaloersheid en wraaklust af te leggen. Hij moet zijn naasten zo trachten te vergeven, zoals hij wenste dat hij van God aan het Avondmaal opnieuw de verzegeling van de vergeving van zijn misdaden ontvangt.

Vraag:

Hoe met ik mijn naaste vergeven om aan het Avondmaal te kunnen gaan?

Antwoord:

1. Ik moet ernaar staan om hem oprecht te vergeven.
2. Geheel en al te vergeven.
3. Ik moet voor hem kunnen bidden: Heere vergeef hem zoals ik wens dat U mijn zonden vergeeft.
4. Ik moet mijn naaste het goede toe kunnen wensen en desnoods goed kunnen doen.

Dat zijn 4 dingen die in de vijfde bede (Vergeef ons onze schulden) liggen opgesloten. Zo behoorde het te zijn bij iedere goed voorbereide Avondmaalganger. Daarom moet het worden afgekeurd als iemand zegt:

1. Ik vergeef het wel, maar zal het niet vergeten.

2. Ik vergeef wel het een, maar niet het ander.

3. Ik kan voor zo iemand niet bidden.

4. Ik kan en zal zo iemand nooit goed doen.

Als iemand zo gesteld is, moet hij zich van het Avondmaal onthouden.

Vraag:

Maar als een gelovige nu eens al zuchtende zegt: och, ik zou dat van harte willen doen, en bid de Heere daar ook om, maar ik merk dat mijn natuur daar niet aan wil om altijd de minste en de eerste in het vergeven te zijn, wat zou u hem dan antwoorden? Of als hij zou zeggen, hadden zij dit of dat maar niet gezegd of gedaan, of was hij het maar niet die ik zoveel goeds gedaan heb, dan kon ik het wel vergeven, maar nu kan ik het nog niet, welk antwoord zou u dan geven?

Antwoord:

1. Laat zo een dan eens het volgende bedenken: Was de Heere, met eerbied van God gesproken, vanwege Zijn onbegrijpelijke liefde niet de eerste geweest om naar mij om te zien, toen ik naar Hem niet vroeg (zie eens Jesaja 65:1), en om mijn misdaden te vergeven, waar was ik dan met mijn arme zondige ziel gebleven!

2. Als de Heere nu eens zulke voorwaarden stelde en zei: zondaar of zondares, als u zolang en zoveel niet gezondigd had of dit of dat niet gezegd of gedaan enz. Hoe zou het dan met mij aflopen? Dan moet ik zeker verloren gaan. O oneindige liefde Gods, wat verplicht u mij om ook mijn naaste alles te vergeven.

3. Als de Heere eens tot mij zei: wel, zondige worm, wat heb ik u voor kwaad gedaan, dat u zo lang en veel tegen Mij hebt gezondigd? Heb ik u niet alles goed gedaan? En heb ik u niet gezworen dat ik niet meer op u toornen of schelden zal? En zult u dan ook uw naaste niet vergeven?

De Heere geve dat een ieder die dit ooit zal lezen, door deze woorden bewogen mag worden zijn naaste te vergeven.

Vraag:

Maar als een gelovige eens zou zeg-

gen: ik durf niet aan het Avondmaal te gaan, omdat ik tot mijn groot verdriet met zulke vreselijke *atheïstische gedachten* te worstelen heb (nl. dat God niet bestaat) en ik ben dikwijls bang, dat het de zonde tegen de Heilige Geest is, wat zou u zo iemand antwoorden?

Antwoord:

Dit is een heel moeilijke kwestie en ik zal die daarom met onderscheid beantwoorden.

1. Dat dit de onvergeeflijke zonde niet is, blijkt uit hetgeen Paulus schrijft in 2 Korinthe 12:7, dat hem een scherpe doorn in het vlees gegeven was, "een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou". Die vuistslagen van de satan zijn volgens onze kanttekeningen terecht beschouwd als de aanvechtingen van de satan en vreselijke inwerkingen van de duivel.

2. De ondervinding leert dat behalve Paulus ook de vele gelovigen, ja zelfs verzekerde gelovigen die nabij de Heere leven, dagelijks in het verborgen daarover kermen moeten en zondig hun klacht bij elkaar weleens uitstorten om voor elkaar tegen deze aanvechtingen (nl. dat God niet bestaat) te bidden of voor elkaar te bidden van deze aanvechtingen verschoond te blijven.

Daar heeft die venijnige duivel nu behagen in, dat hij veel zwakke en onervaren gelovigen wijsmaakt, dat andere gelovigen dat niet hebben. En dat om hen het zwijgen op te leggen en wijs te maken dat het de onvergeeflijke zonde is. Terwijl hijzelf, de duivel, hen die gedachte inwerpt, dat God niet bestaat. Het bewijs daarvan, nl. dat die gedachten de zonde tegen de Heilige Geest niet zijn, is, dat die arme ziel daarvoor schrikt en beeft. Zij bidt en weent dat die gedachten nooit in haar zouden opkomen. Zij gaat daaronder als het ware gebukt.

God geve dat vele gelovigen, die daarmee te kampen hebben, mogen zien, dat dit van de duivel is.

Ds. L.W. v.d. Meij.

Samenzang

Psalmen van Petrus

Datheen

Op D.V. zaterdag 29 november a.s. zal een Datheen-samenzangavond worden gehouden in de Grote Kerk te Leerdam. De organisatie van deze

avond is in handen van de Petrus Datheenstichting. De aanvang is 19.30 uur en de toegang is gratis. Op deze avond wordt samen gezongen uit de oude psalmberijming van Petrus Datheen (1566). Organist Henk Ruitenbeek zal het fraaie Bätz-Witte orgel bespelen, en naast de begeleiding ook een psalm-improvisatie ten gehore brengen. Datheenkenner de heer J.C. Rommers zal naast de opening en een korte meditatie ook een appèlwoord uitspreken, waarin het werk en het leven van Petrus Datheen onder de aandacht wordt gebracht. Het thema is 'De vroom' in hare hutten'. Bij jong en oud zal de geschiedenis herleven. Tijdens de samenhangavond zal er worden gecollecteerd voor een Evangelisatieproject in Frankrijk. Over dit initiatief en de verdere uitwerking daarvan zal op de avond zelf meer informatie worden gegeven. Na sluiting is er gelegenheid om koffie te drinken. Een verkooptafel is aanwezig, waar artikelen te koop zijn, zoals muziekcassettes van de samenhangavond te Zierikzee, en zelfgemaakte wenskaarten. Ook zijn GBS-psalmboekjes verkrijgbaar in de berijming van Datheen. Het initiatief om de berijming van Datheen op deze wijze onder de aandacht te brengen, willen wij van harte ondersteunen, en u daarom opwekken deze avond bij te wonen.

Secretariaats wijziging LCJ

Sinds 1 november heeft het bestuur van het Landelijk Contact Jeugdverenigingen Chr. Geref. Kerken (LCJ) een nieuwe secretaris en daarmee ook een nieuw postadres:
John de Geus, Pimpelmees 45
3245 TW Sommelsdijk
Tel. 0187-482174

Mededeling Evangelisatiewerk in Oost-Vlaanderen (Gent)

Op D.V. 28 november 1997 zal het totaal vernieuwde Evangelisch Centrum Rehobôth, bij St. Jozef 5 te Gent, in gebruik worden genomen. Belangstellenden wordt de mogelijkheid geboden de nieuwbouw te

bezoeken D.V. op zaterdag 29 november a.s. of op zaterdag 6 december a.s. Op deze dagen zal "open dag" worden gehouden van 10.00 tot 16.00 uur. Op deze dagen zal om 11.00 uur en om 15.00 uur, als de gelegenheid zich daarvoor leent, door onze br. Bo r het woord gevoerd worden. Het zal voor de familie Bor en voor het bestuur een genoegen zijn velen in Gent te mogen begroeten.

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden

Op D.V. 28 november zal er een openbare samenkomst gehouden worden met als inleider Ds. R. Kok uit Sliedrecht.

Onderwerp

"Gemeente-Beschouwing"

(op verzoek uit de kerken).

Plaats: Chr. Geref. Kerk te Damwoude. Aanvang: 19.45 uur.

Amtsdragers conferentie

D.V. zaterdagmiddag 29 november a.s. in de Krooswijkhof, Singel 184-186, het verenigingsgebouw van de Chr. Geref. Kerk van Dordrecht-Centrum. Aanvang 2 uur. Ds. P. den Butter hoopt te spreken over: "*Tot kinderen aangenomen*". Een uitermate belangwekkend onderwerp. We hopen dan ook weer vele amtsdragers te ontmoeten. Moge deze conferentie tot zegen zijn voor onze kerken.

Boekbespreking

De gebaande weg ter zaligheid, Willem Teellinck, 96 blz., f 18,95, Uitgeverij Frits Hardeman, Ede. Willem Teellinck leefde van 1570 tot 1629 en was predikant te Haamstede en te Middelburg. Het geschrift is pas na de dood van W. Teellinck uitgegeven door zijn zoon Maximiliaan in 1632. Het is een uitgebreide praktische uitleg van Johannes 13 vers 17 "Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij zo zij dezelve doet." De ondertitel van het boek luidt: "Trouwe onderrichting van

onze Zaligmaker, hoe de mens in dit leven door de 'doende' wetenschap zou verzekerd kunnen worden van Gods gunst, en hier te geraken tot de zaligheid, en hierna de eeuwige gelukzaligheid te bezitten." Het boek is in nieuwe spelling gebracht door Ds. J. van der Haar te Houten, die nu 10 kleinere en grote werken van Willem Teellinck heeft hertaald. De inleiding is van de hand van Maximiliaan Teellinck. Daarin schrijft hij dat het op twee zaken aankomt: weten en doen. Hij vergelijkt weten en doen met twee vleugelen, waarmee men omhoog kan vliegen. Op blz. 7 lezen we: "Wie dus de kennis met de praktijk, het weten met het doen hand aan hand laten gaan, en niet scheiden hetgeen God samengevoegd heeft, die zullen zalig worden; zoals in dit traktaatje uitvoeriger aangetoond wordt uit de woorden van Christus in Johannes 3:17." Ook Joos van Laren schrijft in een ten geleide over de noodzakelijke samenhang van weten en doen. Hij noemt het gereformeerde christendom merendeels een naam zonder daad, een lichaam zonder leven, een zon zonder licht en hitte (blz. 10). Op blz. 54vv wordt geschreven over nalatigheid in het doen van wat de Heere voorschrijft in Zijn Woord. Dat geeft stof tot lastering van de Naam des Heeren. Ook geeft Teellinck een viertal kenmerken van het ware doen van wat de Heere eist: 1. Alles willen betrachten en nakomen. 2. De Heere willen dienen en behagen. 3. De middelen waarneen waardoor men versterkt kan worden in het doen. 4. Alles betreuren waarin men tekortgeschoten is (blz. 58-60). Op blz. 70vv wordt betoogd dat nalatigheid dient tot vernedering en ook tot opwekking om het te beteren. Op blz. 78 wordt terecht geschreven dat degenen die de dingen van Christus weten en niet doen met meer slagen geslagen zullen worden: "Veel beter, ja duizendmaal beter was het hun geweest, als zij nooit van de dingen van Christus gehoord hadden, dan dat zij ze wel vernomen, maar niet betracht hebben. Aan hen gaat vast en zeker in vervulling wat Salomo zegt: 'Die wetenschap vermeerdert, die vermeerdert smart', Pred. 1:18. Blik maar eens in de donkere hel, bij de kaars van Gods Woord, en ge zult niemand zo diep in het verderf verzonken zien dan hen die 't meest van de dingen van Christus geweten en 't minst daarvan gedaan hebben." Kortom, een lezenswaardig geschrift uit het verleden met vele lessen voor het heden.

**Boekhandel
de Jong**

Burg. Winklerplein 25
3362 AA Sliedrecht
Tel/Fax 0184 - 412461

Zoek bij ons een boek!
Levering door geheel Nederland.

*Plaats uw
familieberichten
in Bewaar het Pand*

 **Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.
Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer
Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

 GBS **Bijbels in
Statenvertaling**

**Kinderboeken
en Puzzels**

Kinderboeken die betrekking hebben op de Bijbel.

BK 11 Willem de bijbelverspreider - door J. van Reenen. Vanaf 12 jr. f 13,50
BK 12 Roemeense jongens in vrijheid - door M. Schalk-Meijering. Vanaf 9 jr. f 12,-
BK 13 De gevonden schat - door G. Vogelaa- Van Mourik. Vanaf 8 jr. f 9,-
BK 14 Jef uit de Dwarsstraat (vervolg op BK 13) door G. Vogelaa- Van Mourik. Vanaf 8 jr. f 9,75

Fraaie puzzels in verschillende formaten.

PZ 4 Puzzel van 330 stukjes, op karton, 27 x 38 cm.
- Ruïne van de kerk te Anwoth (waar ds. Samuel Rutherford heeft gestaan).
Prijs f 9,90
Drie puzzels van 40 stukjes, in doosje, 14,5 x 21 cm.
PZ 5 - Schaapherder
PZ 6 - Kamelen
PZ 7 - Huis in Kanaän
Prijs per stuk slechts f 4,95

Ook verkrijgbaar in de boekhandel.
Een kleurenfolder wordt u op verzoek toegezonden.

Gereformeerde Bijbelstichting
Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 61 01 55

 • Wij verzorgen begravenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
• Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
• Ongeacht bij welk begravenis fonds men (eventueel) is aangesloten
• Dag en nacht bereikbaar
• Geen crematies

Begravenisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Tel. 0577 - 401689

BKG

Informeren wat het betekent om als kraamverzorgende en/of gezinsverzorgende bij de BKG te werken is niet veel moeite en misschien.....?!

Onze telefoonwachten beantwoorden je vragen graag!
0318 - 52 77 99

Sollicitaties richten aan de personeelsconsulent:
Dhr. W. de Vreugd, Brahmstraat 15, 2983 BE RIDDERKERK

Ook derdejaars VZ leerlingen kunnen solliciteren.

Laat ze op Cuba meelezen...

Wij laten "Gebedsgestalten" van ds. F. Bakker in het Spaans vertalen.

Steun dit project!

Met een gift voor onze

Najaarsactie

Spaanse Evangelische Zending
Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
Tel./Fax : 0184-611607 b.g.g. 06-52794013
postbank : 95200
bank : 2510.99.245

Gratis (dia)voorlichting over Spanje of Cuba: telefoon 0184-611607 of 06-52794013

Bestuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Sliedrecht (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter); A. Stam, Apeldoorn (secretaris); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningmeester); O. van de Breevaart, H. I. Ambacht; ds. G. Hendriks, Achterberg; ds. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

BON Deze bon in enveloppe zonder postzegel zenden aan: SEZ, Antwoordnummer 920, 3350 VG Hardinxveld-Giessendam

☐ U kunt mij noteren als nieuwe abonnee op uw contactblad Zendingen bode ad f 7,- per jaar

☐ Ik wil liever eerst een proefnummer

☐ Neem contact met mij op i.v.m. voorlichting, tel. nr.

Naam

Adres

Postc./Woonpl.

bemoedigende berichten

In Oost-Europa is veel belangstelling voor de verkondiging van het Woord van God. In Moldavië bijvoorbeeld zijn door het evangelisatiewerk in twee jaar tijd 18 nieuwe gemeenten ontstaan, die met elkaar ruim 600 leden tellen!

Giro 3535181

m.v.v. 'vrijstelling'

Kom Over En Help stelt voorgangers en evangelisten vrij, zodat zij zich geheel aan de dienst van God kunnen wijden.

STICHTING KOM OVER EN HELP
Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk
Tel.: 033-2463208

HULP AAN KERKEN EN CHRISTENEN IN OOST-EUROPA